

Bli vän med datorn!

och

Lär dig surfa på Internet

Utgåva 1

Sammanställd av: SeniorNet i Södertälje

November 2008

Vi använder här Microsofts surfprogram: "Windows Internet Explorer" På skrivbordet högerklickar du på ikonen: och väljer "Surfa på internet" från menyn.

Bilden nedan föreställer Södertälje kommuns hemsidans startsida

Bläddringspilar

Namnlist

Adressen till hemsidan

Surfprogrammet "Internet Explorers" huvud

Flikar till andra sidor på hemsidan

O.S.V.

SeniorNet i Södertälje

Microsofts surfprogrammet Windows Internet Explorers "fönsterhuvud":

Överst i huvudet finns den blåa namnlistan, där hemsidans och programmets namn anges

På raden under namnlistan finns från vänster räknat:

Bläddringspilarna åt vänster och höger.

Ruta för hemsideadressen

En "sökruuta"

Regler för hemsideadress:

1. Endast små bokstäver, "gemena", får användas.
2. å, ä och ö får inte användas.
3. Inga mellanslag får finnas mellan tecknen.
4. Börja alltid adressen med tre stycken dubbel-"v" och en punkt: www.
5. Därefter kommer namnet på den hemsida du skall till och avslutas med en punkt: "**sodertalje**".
6. Sen kommer ett s.k. "efternamn", som till många svenska sidor är "**se**" Kan också vara "nu", "com" eller något annat.
7. När du har skrivit in hela hemsideadressen och är nöjd med den, trycker du på "**Enter**"-tangenter på tangentbordet och väntar tills hemsidan har öppnats.
8. Det som står först på hemsideadressen "<http://>" behöver inte du skriva in. Detta sköter datorn om.

Hur hittar jag det jag söker på en hemsida?

När en hemsida har öppnat sig, hamnar du i regel på dess "startside", d.v.s. den sida, som är dess "ansikte utåt". Därifrån kan du söka dig vidare till det du letar efter.

I regel är hemsidan uppbyggd i flera kolumner och oftast står det i den vänstra kolumnen namnen på de sidor, som du kan bläddra dig vidare till.

Det förekommer också "flikar" över hela hemsidans bredd, med namn på de sidor som du kan nå från startsidan. Några exempel här nedan:

När du pekar på någon av flikarna och muspilen förvandlas den till en "hand med utsträckt pekfinger", då kan du klicka med musens vänsterknapp och du kommer till den sidan, som var angiven på fliken.

OBS! Håll muspekaren helt stilla, med pek fingret synligt, när du klickar på musens vänsterknapp.

Öppnas inte den nya sidan, då har du rört på musen medan du klickade och då är det bara att göra om det igen. Söka fram pek fingret på skärmen, hålla musen stilla och klicka.

Den över hela hemsidan gällande regeln är, att när muspilen förvandlas till en hand med utsträckt pekfinger, kan du klicka på det, som förvandlade muspilen till en hand och du får upp en ny sida.

Det kan var ett ord i en text (då är i regel ordet understryket och i en annan färg), en bild, en rubrik eller ett enstaka ord.

Även rubriken "Genvägar" leder dig till nya sidor.

Som på bilden till höger.

Bläddringspilarna

Om du har besökt flera sidor på en hemsida, har du möjlighet att bläddra dig framåt eller bakåt från den sidan du befinner dig på, med hjälp av dessa pilknappar, längst upp till vänster i programhuvudet. Den pilen du vill använda måste ha en mörkblå bakgrundsfärg, annars fungerar den inte. På bilden här bredvid fungerar vänsterpilen men inte högerpilen.

Rullningslist (Även kallad "Hiss")

Om du, på hemsidan du har öppen, ser en blå stapel längst till höger i hemsidedefönstret, som på bilden till höger, betyder det, att det finns mer text eller bilder på hemsidan, än vad du kan se på skärmen på en gång. Då kan du rulla hemsidan upp och ner, för att ta del av det du inte kan se samtidigt. En horisontell rullningslist kan förekomma längst ner i fönstret. Då rullar du bilden åt höger eller vänster. Detta kan du endast göra enligt punkt 1 eller 2 nedan.

Det finns tre sätt att rulla hemsidan upp eller ner.

1. Klicka med muspilen på den svarta pilen, som finns överst och nederst på rullningslisten. För varje klick du gör, så förflyttar hemsidan sig ner- eller uppåt, beroende på vilket av pilarna du klickar på.
2. Sätt muspilen på den blåa stapeln, håll vänstra musknappen nedtryckt och flytta musen upp- eller neråt. Då följer hemsidan med.
3. Sätt muspilen någonstans på den sidan du vill rulla upp- eller neråt och rulla på det hjulet, som finns mellan musens vänster- och högerknapp. Då följer hemsidan med. Tryck inte hårt på hjulet utan rulla bara med lätt tryck!

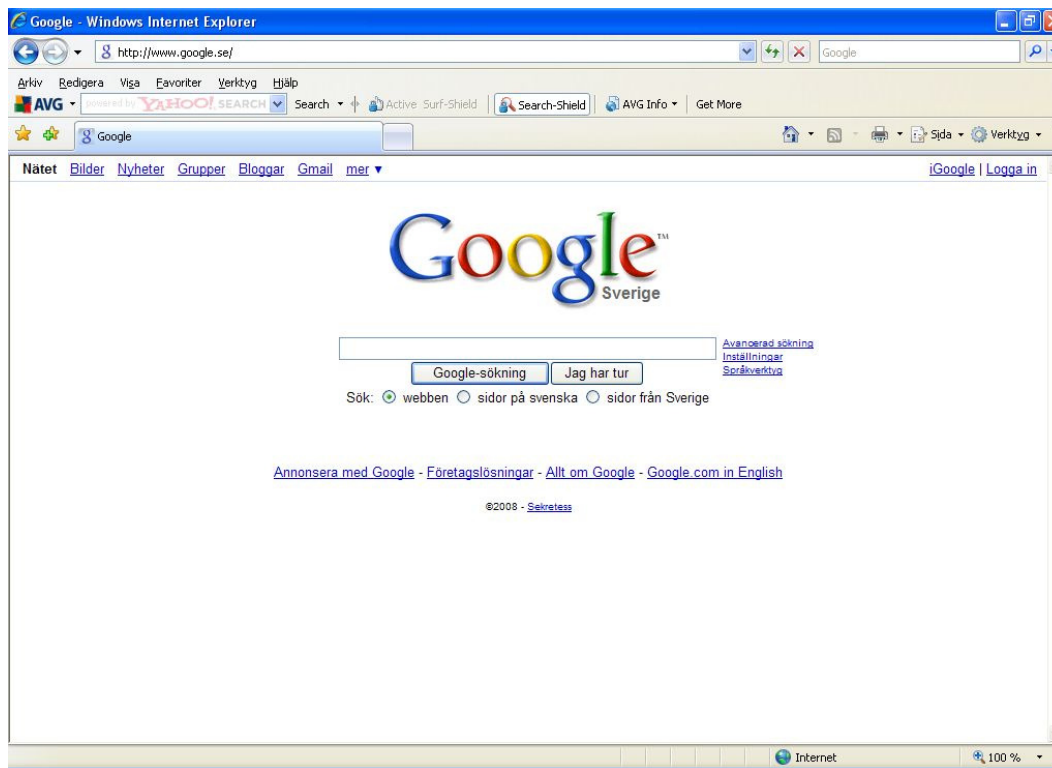
Gå till ny hemsida.

För att komma till en annan hemsida, raderar du bara ut den hemsidadressen som finns inskrivet, skriver in den nya adressen och trycker på "Enterknappen" på tangentbordet.

Sökmotor:

En sökmotor är en hemsida, som tillåter dig att söka efter det du är intresserad av, **utan att du behöver kunna hemsidadressen till den sidan, där du hittar ditt intresse.**

Det finns ett flertal sökmotorer på internet och här skall vi titta på en av de bästa.
Den heter **"Google"** och har hemsidadressen: www.google.se

Vi utgår ifrån, att du är intresserad av schäferhundar och skriver därför in detta ord i sökrutan. Du söker enbart svenska sidor. När du har tryckt på Entertangenten får du upp följande sida: (Se sid 6)

När du har skrivit in Googles hemsidadress i adressrutan på ditt surfprogram och tryckt på Enter-tangenten, får du upp bilden till vänster. Detta är Googles hemsidas startsida.

I rutan, som finns strax under namnet "Google", skriver du in det eller de sökord som du vill söka på.

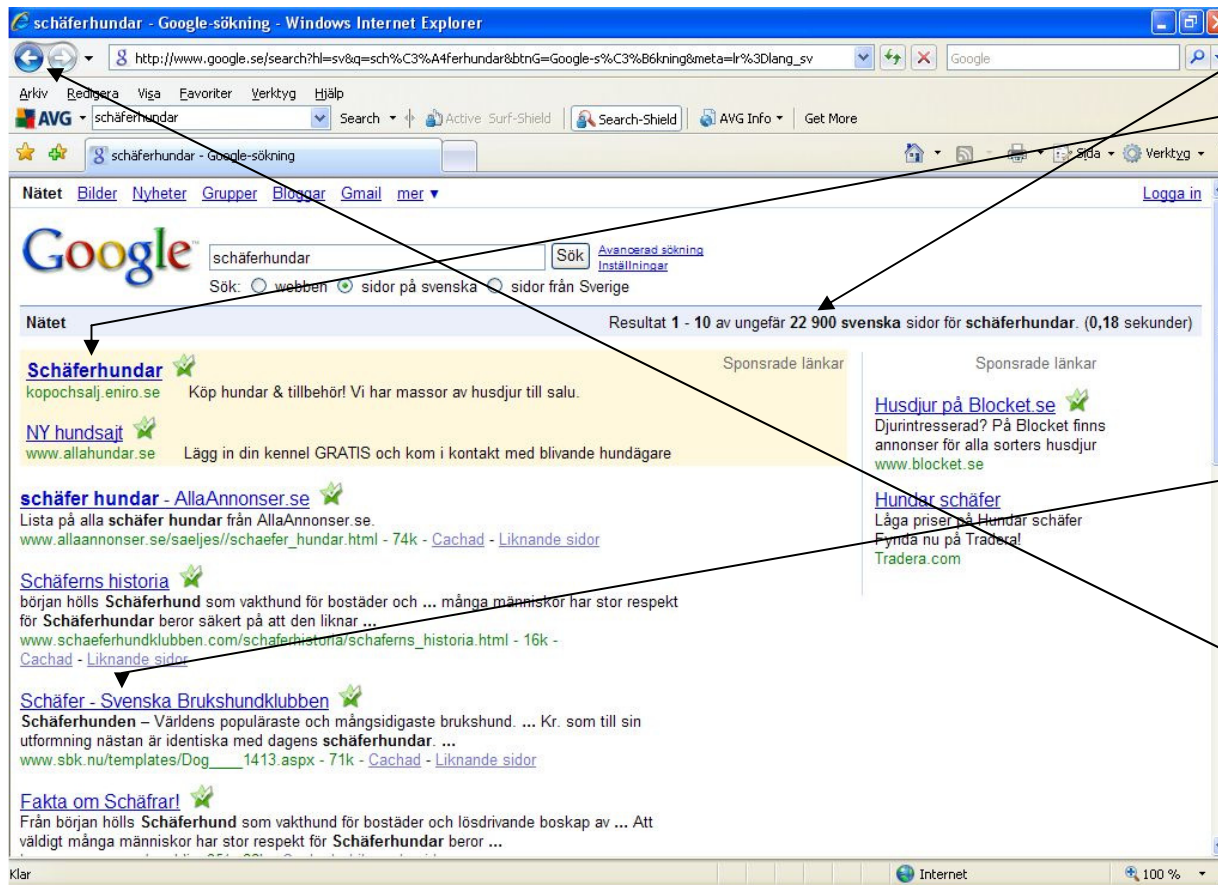
Här kan du använda både små och stora bokstäver och även bokstäverna "å", "ä" och "ö". Även siffror om det behövs. Även mellanslag mellan tecknen. Med andra ord: "Du skriver som du brukar, när du skriver text."

Gör så här för att skriva in ditt sökord:

1. Klicka i sökrutan, så att du får en blinkande linje, s.k "inskrivningspunkt"
2. Skriv in ditt sökord
3. Vill du endast söka bland sidor på svenska, prickar du för den cirkeln
4. Tryck på Enter-tangenten

Skärmbilden när du har sökt på: "Schäferhundar"

Du kan se att du har fått 22 900 svar

Svaren är listade på vänstersidan med 10 st svar per sida. Du bläddrar bland första sidans svar och läser vad det står där. Allt är kortfattat och kryptiskt.

Är du intresserad av något av svaren, pekar du med muspilen på svarets **rubrik.**

Då skall muspilen bli en **hand med pekande pekfinger.**

Håll musen stilla och klicka på dess vänsterknapp

Då öppnas hemsidan.

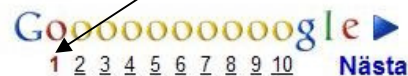
Vill du öppna en annan hemsida så backar du med vänsterpilen med blåa bakgrunden i programhuvudet.

Då kommer du åter till Googlesidan där alla söksvar är listade och väljer någon annan hemsida.

Schäferhund - Wikipedia
Schäferhund, ofta endast schäfer (tyska för "herde"), är en hundras som ingår i den tyska vallhundsgruppen. Fortfarande vallas får med "icke rasrena" ...
sv.wikipedia.org/wiki/Schäferhund - 26k - Cachad - Länkande sidor

Våra schäferhundar - <http://angestad.se/hundar>
Bilder och berättelser kring våra schäferhundar. ... Lite om våra tidigare schäferhundar, Jarras och Ginza, återfinns under Till minne av. ...
www.angestad.se/Hundar/index.htm - 2k - Cachad - Länkande sidor

Längst ner på sidan med söksvaren hittar du möjligheten att gå till någon av de andra sidorna. På förstasidan hittar du svaren 1 – 10, på andrasidan svaren 11 – 20 o.s.v. Siffran för den sida du har öppen är rödmarkerad och **inte** understryken. Du klickar på sidnumret för den sidan du vill gå till när muspilen förvandlas till ett pekande finger.

Sökregler på internet:

Här följer några sökregler, som underlättar ditt sökande.

1. Undvik allmängiltiga ord. Ett ord som **Musik** ger dig miljontals svar.
2. Ett "minus" (-)tecken framför ett ord talar om för sökmotorn att **inte** söka på just det ordet. Gillar du inte "Rock" och "Jazz" skriver du således: Musik –rock –jazz
3. Gillar du t. ex. gitarmusik skriver du helt enkelt: **Gitarmusik**.
4. Vill du söka på en hel fras, som kan bestå av flera ord, skriver du hela frasen mellan citattecken: "**Över nejden gick låten av spelet och skratten**". Förhoppningsvis ger den dig texten till Gustaf Frödings dikt "Det var dans bort i vägen".
5. Skriver du flera ord i rad, med mellanslag emellan, söker Google först på varje ord för sig och sedan på möjliga kombinationer av dem.

Googles-tips:

På bilden här bredvid ser du några länkar som finns på Googles startsida. Länken, som inte är understryken och har svart färg, är **aktiv**, d.v.s. är den du använder just nu.

Du kan använda dessa länkar på följande sätt:

Om du har sökt på t. ex. Schäferhundar, så kan du nu, genom att klicka på länken "Bilder", få bilder på schäfrar. Klickar du på länken "Nyheter", får du artiklar om schäferhundar o.s.v.

Du kan också klicka på dessa länkar innan du har sökt något. Klickar du t. ex på länken "Nyheter" kan du välja från vilken del av världen du vill läsa nyheter ifrån. Väldigt praktiskt!

Klickar du på länken "Bilder", skriver sedan t. ex. "animerat" i sökrutan och trycker på Enter-tangenten, får du förslag på rörliga bilder. Sen får du välja mellan alla förslagen och klicka dig fram till de olika hemsidorna.

Det är bara att prova sig fram. Övning ger färdighet!

En repetition från starten

1. Datorn är påslagen men skärmen är svart.
Du rör på musen och får strax en bild på skärmen. Det är "skrivbordet" du ser.
2. Starta "surf"-programmet **Internet Explorer** genom att peka med muspilen på dess ikon på skrivbordet.
Muspilen förvandlas nu till en hand med ett pekande pekfinger. Du håller musen helt stilla, och klickar på dess **högerknapp**.
3. I menyn, som nu öppnas, pekar du på texten högst upp, "**Surfa på internet**", så att dess bakgrund markeras, blir blåfärgad. Medan markeringen syns, klickar du på musens **vänsterknapp** och surfprogrammet öppnas.
4. Du kommer till en förvald hemsida. På bibliotekets datorer är det Södertälje Kommuns hemsida.
5. Härifrån kan du surfa vidare till vilken hemsida som helst, som du kan adressen till.
Du pekar med muspilen någonstans i rutan för hemsidadressen, som ligger strax under den blå namnlistan, som ligger högst uppe i hemsidaprogrammets huvud.
Klicka på musens **vänsterknapp**. Den befintliga texten i rutan markeras, bakgrunden blir blåfärgad.
Markeringen betyder, att så fort du trycker på någon tangent på tangentbordet, så raderas den befintliga adressen bort och den nya, som du skriver, hamnar där.
Börja med **www**. Följ sedan reglerna på hur en hemsidadress skall skrivas.
När du är nöjd med den nya adressen trycker du på Enter-tangenten och den nya hemsidan öppnas.

OBS! För att gå till en ny hemsida så skriver du in en ny adress i adressrutan och trycker på Enter-tangenten.

Du behöver alltså inte stänga några öppna hemsidor först för att kunna komma till en ny!

Var inte rädd för att testa dig fram. Det händer inget farligt med datorn!

